

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B. 2. Να βρείτε στα λατινικά κείμενα που δίνονται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: εσπερινός, πατρογονικός, κουρσεύω, καταφύγιο, παράδοση.

Μονάδες 10

B. 6. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

admodum:	είναι..... στο.....
Athenas:	είναι..... στο.....
venire:	είναι στο.....
magnitudinis:	είναι στο.....
se (κείμενο β, το δεύτερο):	είναι..... στο.....

(μονάδες 10)

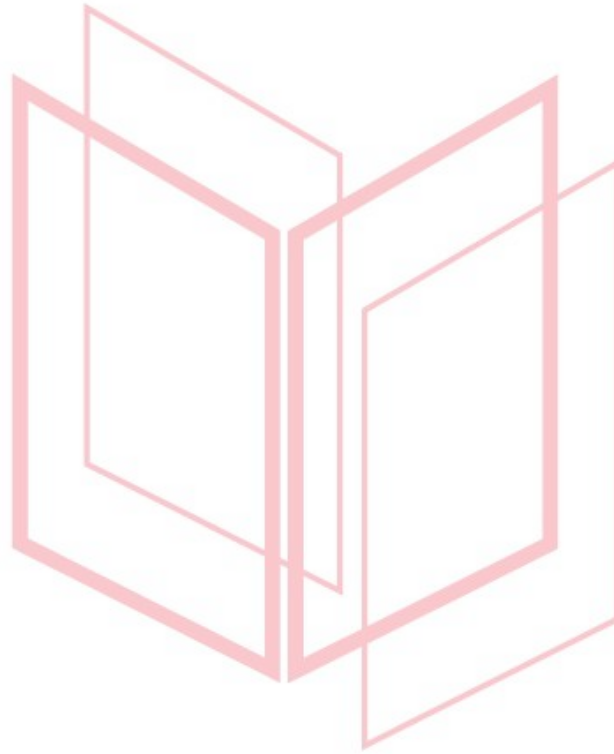
β) Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (2 μονάδες) και να προσδιορίσετε το είδος του cum (2 μονάδες). Πώς εκφέρεται η πρόταση (έγκλιση/χρόνος) (2 μονάδες) και ποια

15315

είναι η συντακτική λειτουργία της (2 μονάδες); Παρατηρείτε κάποια ιδιαιτερότητα στη συντακτική σχέση μεταξύ της κύριας και της δευτερεύουσας πρότασης; (2 μονάδες)

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15315-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Στο Λεύκιο Αμίλιο Παύλο ύπατο για δεύτερη φορά έλαχε να κάνει πόλεμο εναντίον του βασιλιά Περσέα. Όταν στο σπίτι το βραδάκι επέστρεψε, η κορούλα του η Τέρτια, η οποία τότε ήταν πάρα πολύ μικρούλα, έτρεξε στην αγκαλιά του πατέρα.

β) Μετά τον πόλεμο στο Άκτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος ήταν στο στρατό του Μάρκου Αντωνίου (είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου), κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί πριν καλά καλά/μόλις είχε παραδώσει το ταραγμένο πνεύμα του στον ύπνο, όταν εμφανίστηκε ξαφνικά σε αυτόν φρικτή μορφή. Νόμιζε πως ερχόταν σε αυτόν άνθρωπος πελώριου μεγέθους και με βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Αυτόν μόλις κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και το όνομά του θέλησε να πληροφορηθεί. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

B. 2.

εσπερινός → vesperum

πατρογονικός → patris

κουρσεύω → cucurrit

καταφύγιο → confugit

παράδοση → dedit

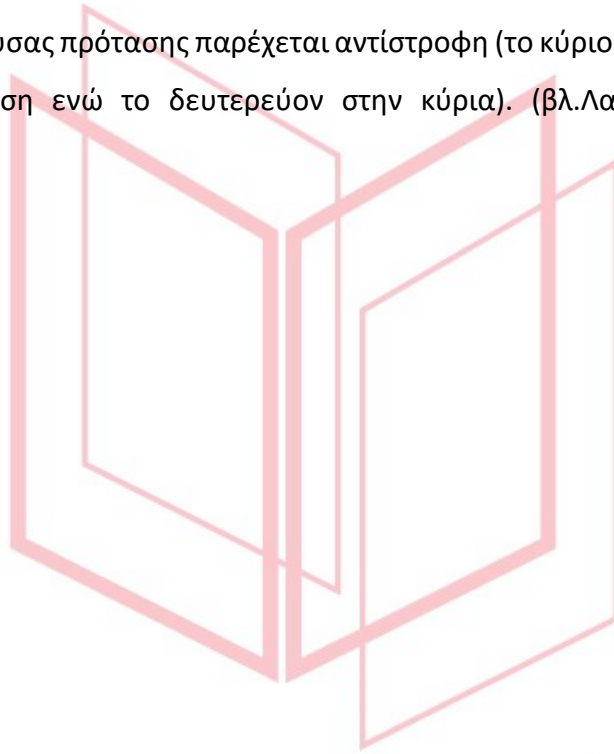
(μονάδες 10)

B. 6. α)

admodum:	είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο parvula
Athenas:	είναι απρόθετη αιτιατική που δηλώνει κίνηση σε τόπο (επειδή είναι όνομα πόλης) στο ρήμα confugit
venire:	είναι αντικείμενο στο ρήμα existimavit (ειδικό απαρέμφατο)
magnitudinis:	είναι γενική της ιδιότητας στο hominem
se (κείμενο β, το δεύτερο):	είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο esse (αν και έχουμε ταυτοπροσωπία, το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται σε αιτιατική και δεν παραλείπεται / λατινισμός)

15315-Λύση

β) Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον αντίστροφο cum που μαζί με το επίρρημα repente δηλώνει αιφνίδιο γεγονός. Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (apparauit) (και σε σχέση με την προσδιοριζόμενη κύρια πρόταση δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν). Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της πρότασης "Ibi vixdederat". Η ιδιαιτερότητα είναι ότι η συντακτική σχέση κύριας και δευτερεύουσας πρότασης παρέχεται αντίστροφη (το κύριο νόημα εκφράζεται στη δευτερεύουσα πρόταση ενώ το δευτερεύον στην κύρια). (βλ.Λατινική Γραμματική Α. Τζάρτζανου, §192.α).

αδιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ XIV

Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα.

μονάδες 20

B.2. Να βρείτε με ποια από τις τρεις νεοελληνικές λέξεις που σας δίνονται έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις παρακάτω λατινικές λέξεις.

confūgit	καταγραφή, καταφυγή, καταβολή
animum	απάνεμος, απάνθισμα, απάνθρωπος
hominem	ρασιοναλισμός, ιμπεριαλισμός, ουμανισμός
servos	διορατικός, σεβασμός, σεμνοπρεπής
dedit	διάδραση, διάβαση, διάδοση

μονάδες 10

B.6.α) Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τη συντακτική τους λειτουργία της στήλης Β', επισημαίνοντας και τη λέξη από την οποία εξαρτώνται. Τρεις όροι στη στήλη Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
1. Athēnas	i. εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο
2. sollicitum	ii. έμμεσο αντικείμενο στο
3. somno	iii. αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο
4. facie	iv. απρόθετη αιτιατική (γιατί είναι όνομα πόλης) που δηλώνει κίνηση/κατεύθυνση σε τόπο στο
5. de homine	v. επιθετικός προσδιορισμός στο
	vi. άμεσο αντικείμενο στο
	vii. αφαιρετική (οργανική) της ιδιότητας στο
	viii. απρόθετη γενική (γιατί είναι όνομα πόλης) που

16923

	δηλώνει στάση σε τόπο στο
--	---------------------------------

Μονάδες 10

β) «Respondit ille se esse Orcum» και «Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit»: στην παραπάνω πρόταση και στην περίοδο λόγου που σας δόθηκαν να εντοπιστούν τα απαρέμφατα (μονάδες 2), να βρεθούν τα υποκείμενά τους (μονάδες 2) και να δικαιολογηθεί η πτώση των υποκειμένων (μονάδες 6).

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

16923-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. Μετά τη ναυμαχία/τον πόλεμο στο Άκτιο, ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί, μόλις είχε παραδώσει την ταραγμένη ψυχή του στον ύπνο, (όταν) ξαφνικά του εμφανίστηκε μια φρικτή μορφή. Νόμιζε ότι ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα (ή μορφή) νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον σήκωσε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή.

B.2. *confūgit* → καταφυγή

animus → απάνεμος

hominem → ουμανισμός

servos → διορατικός

dedit → διάδοση

B.6.α) *Athēnas* → iv. απρόθετη αιτιατική (γιατί είναι όνομα πόλης) που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο ρήμα *confūgit*.

sollicitum → v. ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη *animus*.

somno → ii. έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα *dederat*.

facie → vii. αφαιρετική (οργανική) της ιδιότητας στη λέξη *hominem*

de homine → i. εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο ρήμα *interrogāvit*.

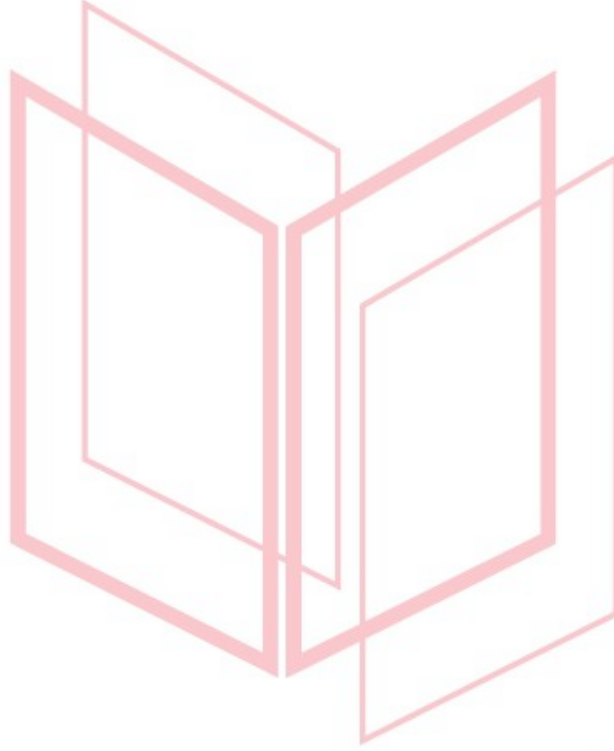
β) Στην πρόταση «*Respondit ille se esse Orcum*» το απαρέμφατο είναι η λέξη *esse*. Στην περίοδο λόγου «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit*» το απαρέμφατο είναι η λέξη *audīre*.

Υποκείμενο του απαρεμφάτου *esse* είναι η λέξη *se*, ενώ το υποκείμενο του απαρεμφάτου *audīre* είναι η λέξη *Cassius*.

Το *esse* είναι ειδικό απαρέμφατο και το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός), ακόμα και σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας, όπως συμβαίνει στην πρόταση «*Respondit ille se esse Orcum*», όπου το υποκείμενο *ille* του ρήματος *respondit* ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο *se* του απαρεμφάτου *esse*.

16923-Λύση

Το *audire* είναι τελικό απαρέμφατο και στη συγκεκριμένη περίοδο λόγου «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audire curīvit*» έχουμε ταυτοπροσωπία, αφού το υποκείμενο του απαρεμφάτου (*Cassius*) είναι ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος *curīvit*. Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας κανονικά εννοείται σε ονομαστική πτώση.

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ XIV, ΜΑΘΗΜΑ XV**ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit.

β) Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2: Να εντοπίσετε στο κείμενο μία λέξη της Λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής:

ΣΤΗΛΗ Α΄ Λατινική	ΣΤΗΛΗ Β΄ Νέα Ελληνική
1.	ουμανισμός
2.	πέλμα
3.	νεκρός
4.	πεζοί
5.	έφιππος

Μονάδες 10

B. 6. α) Να εντοπίσετε τον συντακτικό ρόλο των παρακάτω όρων συμπληρώνοντας κατάλληλα τον πίνακα:

17505

Όροι:	Συντακτικός ρόλος:
audire:	είναι στο
e somno:	είναι στο
somno:	είναι στο
vitae:	είναι στο
res:	είναι στο

(Μονάδες 10)

β) «Respondit ille se esse Orcum»: Να αναγνωρίσετε το είδος του απαρεμφάτου (μονάδες 2), να εντοπίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου (μονάδες 3) και να αιτιολογήσετε την πτώση του (μονάδες 5).

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17505-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. α) Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον σήκωσε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή.

β) Στους πάρα πολύ παγωμένους τόπους (Αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες), φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Κάθε φορά που η χώρα τους κάνει (ή η πολιτεία διεξάγει) πόλεμο, εκλέγονται αρχές (άρχοντες) με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδούν κάτω από τα άλογά τους και πολεμούν πεζοί: η χρήση των σελών θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό.

B2.

ΣΤΗΛΗ Α΄ Λατινική	ΣΤΗΛΗ Β΄ Νέα Ελληνική
1. homine	ουμανισμός
2. pelles	πέλμα
3. necis(que)	νεκρός
4. pedibus	πεζοί
5. ehippiorum	έφιππος

B.6. α)

Όροι:	Συντακτικός ρόλος:
audire:	είναι αντικείμενο, τελικό απαρέμφατο στο ρήμα curivit
e somno:	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την κατάσταση στο ρήμα excitavit (πιο συγκεκριμένα την έξοδο από κατάσταση)

17505-Λύση

somno:	είναι έμμεσο αντικείμενο (σε δοτική) στο ρήμα <i>dedit</i>
vitae:	είναι γενική αντικειμενική στο <i>potestate</i>
res:	είναι κατηγορούμενο στο <i>usus</i> (μέσω του ρήματος <i>habetur</i>)

β) Το απαρέμφατο *esse* είναι ειδικό. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse* είναι το *se*. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται πάντα σε αιτιατική και δεν παραλείπεται παρά το γεγονός ότι ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο του ρήματος (λατινισμός).

αθηνάπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ V, ΜΑΘΗΜΑ XIV

α) Silius Italicus, poëta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Glorīae Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να βρείτε με ποια ελληνική λέξη της στήλης Β΄ έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της Στήλης Α΄. Τέσσερις λέξεις στη στήλη Β΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β
1. epicus	i. ανεμογεννήτρια
2. agros	ii. επικός
3. multos	iii. αμείλικτος
4. animum	iv. ανεβατός
5. dederat	v. αγραμματοσύνη
	vi. επανέκδοση
	vii. δογματικός
	viii. μάλλον
	ix. αγρομίσθωση

Μονάδες 10

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν.

vitae	είναι στο
ei	είναι στο
magnitudinis	είναι στο
squalidā	είναι στο

17662

effigiēi	είναι στο
----------	-----------------------

Μονάδες 10

β) «Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat» και «[...] Athēnas confūgit»: Αφού αναγνωρίσετε ως προς τη συντακτική τους λειτουργία τους όρους «in Campaniā» και «Athēnas», εντοπίζοντας και τη λέξη από την οποία εξαρτώνται (μονάδες 4), να τους αντικαταστήσετε με τη λέξη *domus*, δηλώνοντας την ίδια επιρρηματική σχέση (μονάδες 6).

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17662-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α. α) Ο Σίλιος Ιταλικός, ο επικός ποιητής, ήταν ένδοξος άνδρας. Τα δεκαεπτά βιβλία του για τον δεύτερο Καρχηδονιακό πόλεμο είναι όμορφα. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του παρέμενε/έμενε μόνιμα στην Καμπανία. Σε εκείνους τους τόπους κατείχε πολλούς αγρούς. Ο Σίλιος είχε ευαίσθητη ψυχή. Τη δόξα του Βιργιλίου επεδίωκε και περιέβαλλε με αγάπη το πνεύμα του.

β) Μετά τη ναυμαχία/τον πόλεμο στο Άκτιο, ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί, μόλις είχε παραδώσει την ταραγμένη ψυχή του στον ύπνο, (όταν) ξαφνικά του εμφανίστηκε μια φρικτή μορφή. Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα/ μορφή νεκρού.

B.2. 1. epicus → ii. επικός

2. agros → ix. αγρομίσθωση

3. multos → viii. μάλλον

4. animum → i. ανεμογεννήτρια

5. dederat → vi. επανέκδοση

B.6.α) vitae → γενική διαιρετική (ετερόπτωτος προσδιορισμός) στη λέξη annis.

ei → αντικείμενο στο ρήμα apparuit.

magnitudinis → γενική της ιδιότητας στη λέξη hominem.

squalidā → ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη facie.

effigiēi → δοτική αντικειμενική (ετερόπτωτος προσδιορισμός) στη λέξη similem.

β) Στη φράση «Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat» το in Campaniā είναι εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στο ρήμα tenēbat.

Στη φράση «[...] Athēnas confūgit» η λέξη Athēnas είναι απρόθετη αιτιατική (γιατί είναι όνομα πόλης) που δηλώνει την κίνηση/κατεύθυνση σε τόπο στο ρήμα confūgit.

Αντικατάσταση με τη λέξη domus:

in Campaniā → domi

Athēnas → domum

ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΟ

Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audire cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα.

Μονάδες 20

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη του κειμένου της στήλης A την ελληνική λέξη της στήλης B που δεν είναι ετυμολογικά συγγενής:

A	B
a. confūgit	I. φυγόδικος II. φαγητό III. καταφύγιο
b. venire	I. αδιάβαστος II. αδιάβατος III. συμβατός
c. magnitudinis	I. μέγιστος II. μαγικός III. μεγαλομανής
d. servos	I. σερβίτσιο II. ασερβίριστος III. σερενάτα

18042

e. dedit	I. παράδοση II. δοσομετρητής III. διαδήλωση
----------	---

Μονάδες 10

B. 6. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

Athēnas:	είναι..... στο..
hominem:	είναι..... στο.....
facie:	είναι..... στο
de homine:	είναι..... στο.....
iterum:	είναι..... στο.....

(μονάδες 10)

β) Quem simul aspexit Cassius...: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, να δείξετε με ποιο σύνδεσμο εισάγεται, πώς εκφέρεται και πώς λειτουργεί (8 μονάδες). Στη συνέχεια να βρείτε με τι ισοδυναμεί η αντωνυμία quem και γιατί; (μονάδες 2).

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18042-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μετά τον πόλεμο στο Άκτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος ήταν στο στρατό του Μάρκου Αντωνίου (είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου), κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί πριν καλά καλά/μόλις είχε παραδώσει το ταραγμένο πνεύμα (την ταραγμένη του ψυχή) του στον ύπνο, όταν εμφανίστηκε ξαφνικά σε αυτόν φρικτή μορφή. Νόμιζε πως ερχόταν σε αυτόν (προς το μέρος του ένας) άνθρωπος πελώριου μεγέθους και με βρώμικο πρόσωπο (με πελώριο ανάστημα και βρώμικη όψη), όμοιος με εικόνα (είδωλο/μορφή) νεκρού. Αυτόν μόλις κοίταξε (Μόλις τον είδε) ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και το όνομά του θέλησε να πληροφορηθεί. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον ξύπνησε / σήκωσε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους υπηρέτες (τους δούλους του) και τους ρώτησε για (αυτόν) τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο (ξανακοιμήθηκε) και ονειρεύτηκε το ίδιο θέαμα (την ίδια μορφή).

B. 2.

a-II, b-I, c-II, d-III, e-III

B. 6. α)

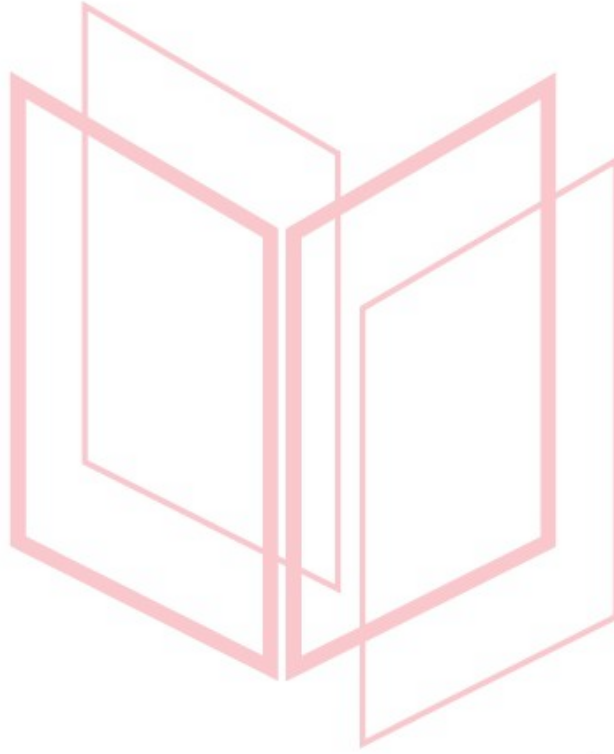
Athēnas:	Είναι απρόθετη αιτιατική που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο ρήμα <i>confugit</i>
hominem:	Είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο <i>venire</i> , ετεροπροσωπία
facie:	είναι αφαιρετική της ιδιότητας στο <i>hominem</i>
de homine:	Είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο ρήμα <i>interrogavit</i>
iterum:	είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα <i>dedit</i>

β) Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, επειδή δηλώνει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (*aspexit*), επειδή

18042-Λύση

αναφέρεται στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο των δύο κύριων προτάσεων που ακολουθούν.

Η αναφορική αντωνυμία *que* ισοδυναμεί με τη δεικτική *eum* γιατί βρίσκεται στην αρχή της περιόδου (έχει γίνει πρόταξη του αντικειμένου).

αξιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XIV**ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) In eā civitāte, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

β) Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να βρείτε στα αποσπάσματα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις που χρησιμοποιούνται στη Νέα Ελληνική: μπουνάτσα, μάγιστρος, δεσπότης, σερβίτσιο, ουμανισμός.

Μονάδες 10

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

libertatis:	είναι.....	στο.....
corpora:	είναι.....	στο.....
sine lege:	είναι.....	στο.....
ministri:	είναι.....	στο.....
neminem:	είναι.....	στο.....

(μονάδες 10)

β) In eā civitāte, quam leges continent, boni viri libenter leges servant.

Να τραπεί η περίοδος από την ενεργητική σύνταξη στην παθητική (μονάδες 7)

και να δικαιολογηθούν οι τύποι του ποιητικού αιτίου (μονάδες 3).

Μονάδες 20

18432-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. α) Σ' αυτήν την πολιτεία, την οποία συγκρατούν/στερεώνουν οι νόμοι, οι καλοί άντρες (πολίτες) πρόθυμα τηρούν/φυλάν τους νόμους. Γιατί ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας, η πηγή της δικαιοσύνης. Ο νους και η ψυχή και η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματά μας χωρίς τον νου/πνεύμα (δεν στέκονται/υπάρχουν), έτσι και η πολιτεία χωρίς τον νόμο δεν στέκεται/υπάρχει. Οι αρχές (άρχοντες) είναι θεράποντες των νόμων, οι δικαστές (είναι) ερμηνευτές των νόμων και τελικά/τέλος όλοι (εμείς) είμαστε υπηρέτες των νόμων: γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

β) Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον ξύπνησε/ τον σήκωσε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους υπηρέτες/δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι (όμως) δεν είχαν δει κανέναν.

B. 2. μπουνάτσα→boni

μάγιστρος→ magistratus

δεσπότης→possumus

σερβίτσιο→servant, servi (κείμενο α), servos (κείμενο β)

ουμανισμός→homine, neminem

6.α.

libertatis:	Είναι γενική αντικειμενική, ετερόπλωτος προσδιορισμός στο fundamentum
corpora:	Είναι υποκείμενο στο εννοούμενο non stant
sine lege:	Είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της εξαίρεσης/έλλειψης-στέρξης στο non stat
ministri:	Είναι κατηγορούμενο στο magistratus μέσω του συνδετικού ρήματος sunt
neminem:	Είναι αντικείμενο στο viderant

β. In eā civitatē, quae legibus continetur, a bonis viris libenter leges servantur.

Το ποιητικό αίτιο legibus εκφέρεται με απρόθετη αφαιρετική, γιατί είναι άψυχο, ενώ το ποιητικό αίτιο a bonis viris εκφέρεται εμπρόθετα με a(b)+αφαιρετική, γιατί είναι έμψυχο.

ΜΑΘΗΜΑ XI, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit.

β) Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα δοθέντα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B.2. Να βρείτε στα λατινικά κείμενα που δίνονται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: κλάσμα, πλήρης, βατήρας, ουμανιστικός, ονομαστική.

Μονάδες 10

B.6.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις που ακολουθούν επιλέγοντας τον σωστό συντακτικό τύπο από τις διαθέσιμες επιλογές.

<p>ι. Το επίθετο pavidus είναι:</p>	<p>α. επιθετικός προσδιορισμός στο υποκείμενο populus του audivit</p> <p>β. κατηγορούμενο στο υποκείμενο populus του audivit</p> <p>γ. επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα audivit το οποίο αναφέρεται στο populus</p>
-------------------------------------	---

18453

ii. Το προθετικό σύνολο cum Rōmānis εκφράζει:	α. παραβολή στο dimicavit β. εχθρική διάθεση ή εναντίωση στο dimicavit γ. συνοδεία στο dimicavit
iii. Η γενική magnitudinis είναι:	α. αφαιρετική της ιδιότητας στο hominem β. γενική της ιδιότητας στο hominem γ. γενική της ιδιότητας στο ingentis
iv. Το ουσιαστικό effigiei λειτουργεί ως:	α. δοτική αντικειμενική (ως συμπλήρωμα) στο similem β. γενική αντικειμενική (ως συμπλήρωμα) στο similem γ. δοτική του τρόπου στο similem
v. Το ουσιαστικό timorem λειτουργεί ως:	α. αντικείμενο στο concepit β. υποκείμενο στο concepit γ. αντικείμενο στο cupivit

(μονάδες 10)

B.6.β) Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις προτάσεις στην περίοδο που σας δίνεται (2 μονάδες), να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (2 μονάδες), να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς (2 μονάδες) και τον συντακτικό της ρόλο (2 μονάδες). Να αντικαταστήσετε τον postquam με δυο ισοδύναμους τρόπους εισαγωγής, προκειμένου να εκφράζεται η ίδια χρονική σχέση (2 μονάδες).

(μονάδες 10)

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Μονάδες 20

18453-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Ο ρωμαϊκός λαός πληροφορήθηκε έντρομος τη συντριβή στις Κάννες/των Καννών. Στο Φαλερνό αγρό ο Αννίβας γλίτωσε από την ενέδρα του Φάβιου Μάξιμου. Αφού συμπλήρωσε δεκατέσσερα χρόνια στην Ιταλία, οι Καρχηδόνιοι τον ανακάλεσαν στην Αφρική. Εκεί ο Αννίβας μάταια θέλησε να τελειώσει με συνθήκη τον πόλεμο με τους Ρωμαίους.

β) Νόμισε ότι ερχόταν προς το μέρος του άνθρωπος πελωρίου μεγέθους και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να μάθει το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνα. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσιο και τον ξύπνησε από τον ύπνο.

B.2.κλάσμα: *cladem*, πλήρης: *complevit*, βατήρας: *venire*, ουμανιστικός: *hominem*, ονομαστική: *nomen(que)*

B. 6. α)

i. γ

ii. β

iii. β

iv. α

v. α

B. 6. β) *Postquam XIV annos in Italiā complēvit*: δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική πρόταση. *Carthaginienses eum in Africam revocavērunt*: κύρια πρόταση. Η δευτερεύουσα πρόταση εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *postquam* και εκφράζει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (*complevit*), καθώς αναφέρεται στο παρελθόν. Ως προς τον συντακτικό ρόλο λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης (*revocaverunt*). Ο σύνδεσμος *postquam* (αφού) μπορεί να αντικατασταθεί με δύο από τους ακόλουθους τρόπους εισαγωγής: *ubi* και *ut* (όταν, μόλις) και *simul* (μόλις).

ΜΑΘΗΜΑ VIII, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Ad retia sedēbam; erat in proximo non venabulum sed stilus et pugillāres; cogitābam aliquid enotabamque; etsi retia vacua, plēnas tamen cēras habēbam. Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitatiōnis. Cum in venatiōnibus eris, licēbit tibi quoque pugillāres adportāre.

β) Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να βρείτε μία λέξη της νέας ελληνικής που να έχει ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λατινικές λέξεις.

λατινική λέξη	ετυμολογικά συγγενής νεοελληνική λέξη
sedēbam	
stilus	
homine	
viderant	
dedit	

Μονάδες 10

B.6.α.) Να βρείτε τα υποκείμενα των ρημάτων ή των απαρεμφάτων στον πίνακα που ακολουθεί:

ρήμα/απαρέμφατο	Υποκείμενο
licēbit	
adportāre	
respondit	
esse	
excitāvit	

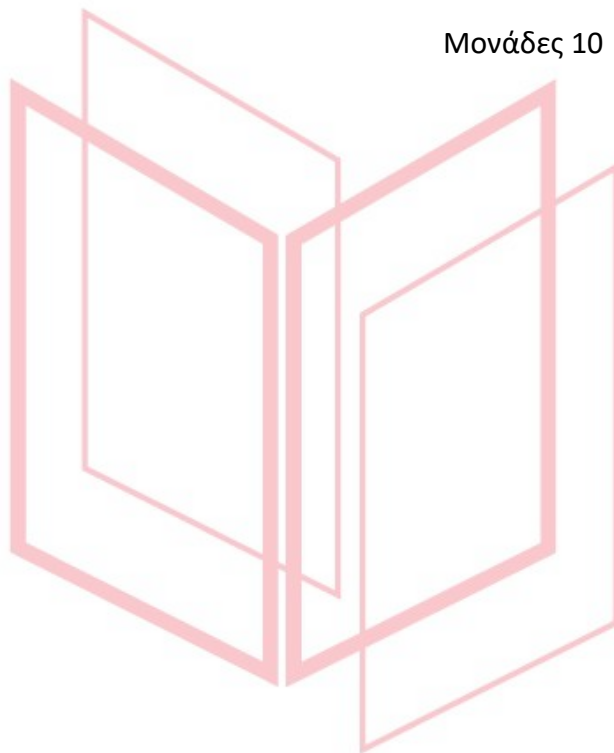
Μονάδες 10

18526

β) Στην περίοδο λόγου «Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre curīnit», αφού βρείτε το υποκείμενο του απαρεμφάτου audīre και δικαιολογήσετε την πτώση του (μονάδες 4), να αντικαταστήσετε το ρήμα curīnit με το narravit, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές και στη συνέχεια να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου audīre (μονάδες 6).

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18526-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α.α) Καθόμουν κοντά στα δίχτυα' δεν υπήρχε πλάι μου κυνηγητική λόγχη αλλά γραφίδα και πλάκες αλειμμένες με κερί' σκεφτόμουν κάτι και κρατούσα σημειώσεις' αν και (είχα) άδεια τα δίχτυα, είχα όμως γεμάτες τις πλάκες. Τα δάση και η μοναξιά είναι μεγάλα ερεθίσματα της σκέψης. Όταν βρεθείς στο κυνήγι, θα μπορέσεις κι εσύ να φέρεις πλάκες αλειμμένες με κερί.

β) Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας (Χάροντας). Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον ξύπνησε/τον σήκωσε από τον ύπνο του. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο (ξανακοιμήθηκε) και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή.

B.2. sedēbam → έδρα, έδρανο, εδράζομαι

stilus → στιλέτο, στιλό

homine → ουμανισμός, ουμανιστής

viderant → βίντεο, βιντεοσκόπηση, βιντεοσκοπώ, ιδέα, ιδεολογία, ιδεολογικός, ιδεατός, ιδεαλισμός κ.ά.

dedit → δόση, επίδοση, παράδοση, ανταπόδοση, απόδοση, διάδοση, ενδίδω, καταδίδω, προσδίδω, παραδοτέος, αποδοτικός κ.ά.

B.6.α.)

ρήμα/απαρέμφατο	Υποκείμενο
licēbit	adportāre (τελικό απαρέμφατο)
adportāre	te (μετατρέπεται η δοτική προσωπική tibi σε αιτιατική)
respondit	ille
esse	se (ταυτοπροσωπία-λατινισμός)
excitāvit	terror

β) Στην περίοδο λόγου «Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre curīnit» το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου audīre είναι η λέξη Cassius, που βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, καθώς το Cassius είναι και υποκείμενο του ρήματος curīnit και έχουμε ταυτοπροσωπία. Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου σε περίπτωση

18526-Λύση

ταυτοπροσωπίας κανονικά εννοείται σε ονομαστική πτώση (όπως δηλαδή και το υποκείμενο του ρήματος).

Αντικατάσταση του ρήματος *cup̄n̄it* από το *narravit* → «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius se audīre narravit*»

Αν αντικατασταθεί το *cup̄n̄it* από το ρήμα *narravit* (λεκτικό ρήμα), τότε το *audīre* θα είναι ειδικό απαρέμφατο, του οποίου το υποκείμενο θα είναι η αντωνυμία *se* σε πτώση αιτιατική. Το υποκείμενο του ρήματος *narravit* είναι η λέξη *Cassius* και παρά το γεγονός ότι ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο (*se*) του απαρεμφάτου *audīre* και έχουμε ταυτοπροσωπία, τίθεται σε αιτιατική πτώση, καθώς το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός).

αθιμπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat. Cēpheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent.

β) Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τις ετυμολογικά συγγενείς ελληνικές λέξεις της στήλης Β'. Πέντε λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
magnitudinis	ανταπόδοση
facie	αντάλλαγμα
mortui	ανταγωνισμός
viderant	άμβλυση
dedit	αμβροσία
	ιδεατός
	μεγαλοπρεπής
	μαγαζάτορας
	φαβορί
	φατσικά

Μονάδες 10

B.6.α) Στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν να εντοπίσετε πέντε ετερόπτωτους προσδιορισμούς με ουσιαστικά σε πτώση γενική και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

18563

Ετερόπρωτοι προσδιορισμοί με ουσιαστικά σε γενική πτώση	Συντακτική λειτουργία
1.	είναι στο
2.	είναι στο
3.	είναι στο
4.	είναι στο
5.	είναι στο

Μονάδες 10

β) «Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat»: να μετατρέψετε την περίοδο λόγου στην παθητική φωνή.

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18563-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.α) Ο Περσέας σκοτώνει το κήτος με δόρυ και (απ)ελευθερώνει την Ανδρομέδα. Ο Κηφέας, η Κασσιόπη και οι κάτοικοι της Αιθιοπίας χαίρονται πάρα πολύ.

β) Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν (το μέρος του) ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος (ανάστημα) και με βρόμικο πρόσωπο (όψη), όμοιος με εικόνα/ μορφή (είδωλο) νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας (Χάροντας). Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον σήκωσε/ ξύπνησε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο (ξανακοιμήθηκε) και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή. Μετά από λίγες μέρες η ίδια η πραγματικότητα (τα ίδια τα πράγματα) επιβεβαίωσε (επιβεβαίωσαν) την αξιοπιστία του ονείρου. Πράγματι, ο Οκταβιανός του επέβαλε τη θανατική ποινή.

B.2. *magnitudinis* → μεγαλοπρεπής

facie → φασικά

mortui → αμβροσία

viderant → ιδεατός

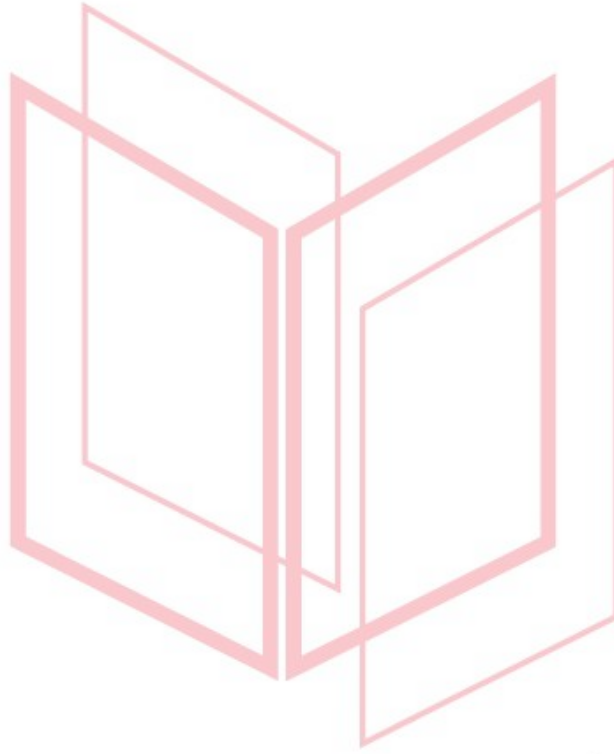
dedit → ανταπόδοση

B.6.α)

Ετερόπτωτοι	προσδιορισμοί	με	Συντακτική λειτουργία
ουσιαστικά σε γενική πτώση			
Aethiopiae			είναι γενική κτητική/αντικειμενική στη λέξη <i>incolae</i> .
<i>magnitudinis</i>			είναι γενική της ιδιότητας στη λέξη <i>hominem</i> .
<i>mortui</i>			είναι γενική αντικειμενική (ή κτητική) στη λέξη <i>effigiēi</i> .
<i>somnii</i>			είναι γενική υποκειμενική στη λέξη <i>fidem</i> .
<i>capitis</i>			είναι γενική της ποινής στη φράση <i>supplicio adfēcit</i> .

18563-Λύση

β) Μετατροπή στην παθητική φωνή της περιόδου λόγου «Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat» → Belua hastā a Perseo deletur et Andromeda liberatur (a Perseo).

αλημπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ XIII, ΜΑΘΗΜΑ XIV**ΚΕΙΜΕΝΟ**

α) Sic liberāles artes Galli aditum ad illustrem illam Pauliānam victoriam dedērunt. Quia ille metum exercitus Rōmāni vicerat, imperātor adversarios vincere potuit!

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit . Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα

Μονάδες 20

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' από το κείμενο με τις λέξεις της στήλης Β' της Νέας Ελληνικής που είναι ετυμολογικά συγγενείς. Τρεις λέξεις από την στήλη β' περισσεύουν:

ΣΤΗΛΗ Α (ΛΕΞΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ)	ΣΤΗΛΗ Β (ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ)
1 illustrem	α φάτσα
2 dederunt	β λουστραδόρος
3 imperator	γ βροτός
4 facie	δ εντολοδότης
5 mortui	ε ιμπεριαλιστής
	στ σερβίτσιο
	ζ ανθρωπιστής
	η λιμπρέτο

Μονάδες 10

18628

Β.6.α) Στο απόσπασμα του β' κειμένου (Ibi...mortui) να εντοπίσετε τους ομοιόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Ομοιόπτωτος Ονοματικός προσδιορισμός λέξη στο κείμενο (μονάδες 5)	Συντακτική λειτουργία ομοιόπτωτου προσδιορισμού (μονάδες 2,5)	Λέξη που προσδιορίζει (μονάδες 2,5)

(Μονάδες 10)

β. Στην περίοδο λόγου Respondit ille se esse Orcum να εντοπίσετε το απαρέμφατο (μονάδες 2), το είδος του απαρεμφάτου (μονάδες 2), να δηλώσετε το υποκείμενό του (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε την πτώση του (μονάδες 2).

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18628-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

α) Έτσι οι ελευθέρια τέχνες (τα «ελευθέρια μαθήματα») του Γάλλου άνοιξαν το δρόμο για την ένδοξη εκείνη νίκη του Παύλου. Επειδή εκείνος είχε νικήσει το φόβο του Ρωμαϊκού στρατού, ο στρατηγός μπόρεσε να νικήσει τους αντιπάλους /εχθρούς!

β) Μετά τη ναυμαχία στο Άκτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει στον ύπνο την ταραγμένη (του) ψυχή, όταν του εμφανίστηκε ξαφνικά (μια) φρικτή μορφή/θέαμα. Νόμιζε ότι ερχόταν προς το μέρος του/προς αυτόν (ένας) άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα/είδωλο νεκρού. Μόλις ο Κάσσιος τον κοίταξε, τον έπιασε φόβος και επιθύμησε να πληροφορηθεί /να ακούσει το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας (Χάροντας). Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον σήκωσε απ' τον ύπνο (τον ξύπνησε).

B.2.

1β, 2δ, 3ε, 4α, 5γ

B.6.α

Ομοιόπτωτος Ονοματικός προσδιορισμός λέξη στο κείμενο	Συντακτική λειτουργία ομοιόπτωτου προσδιορισμού	Λέξη που προσδιορίζει
sollicitum	επιθετικός προσδιορισμός	στο animum
horrenda	επιθετικός προσδιορισμός	στο species
ingentis	επιθετικός προσδιορισμός	στο magnitudinis
squalidā	επιθετικός προσδιορισμός	στο facie
similem	παράθεση	στο hominem

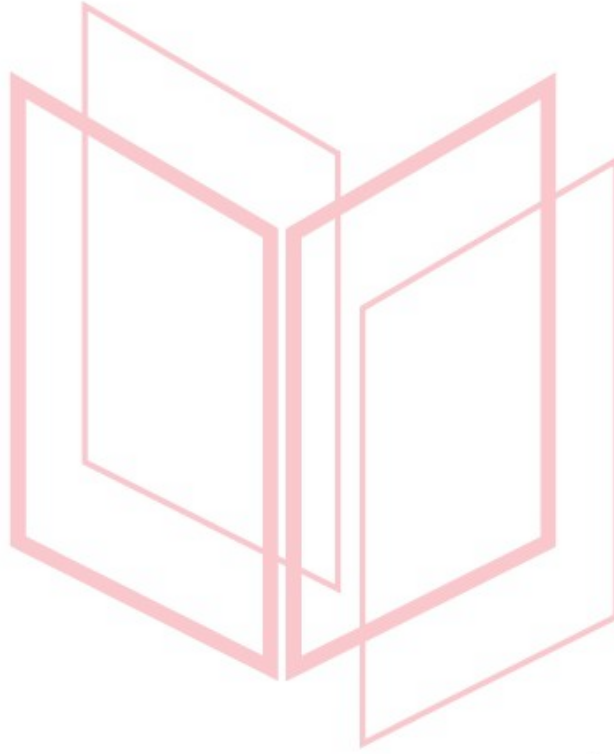
β) Respondit ille se esse Orcum

esse: ειδικό απαρέμφατο

se: Υποκείμενο Απαρεμφάτου

18628-Λύση

Το υποκείμενο του ρήματος *respondit* είναι *ille* και το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse* είναι το *se*. Παρά το γεγονός ότι το υποκείμενο (*ille*) του ρήματος (*respondit*) ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο (*se*) του απαρεμφάτου *esse* και έχουμε ταυτοπροσωπία, το υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, καθώς το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός).

αθημπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ Ι, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Rōmam desiderat et fortūnam adversam deplōrat. Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā. Poētam curae et miseriae excruciant. Epistulis contra iniuriam repugnat. Musa est unica amīca poētae.

β) Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τις λέξεις της στήλης Β' που έχουν μεταξύ τους ετυμολογική συγγένεια (3 λέξεις από τη στήλη Α' περισσεύουν)

A'	B'
fortūnam	ουμανισμός
terrā	καπιταλισμός
poētam	ιδεαλισμός
epistulis	παραδοσιακός
homine	επιστολή
viderant	
dedit	
capitis	

Μονάδες 10

B. 6. α) Στο 2^ο απόσπασμα να εντοπίσετε πέντε (5) αντικείμενα ρήματος σε πλάγια πτώση και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

19418

Αντικείμενο	Πτώση	Ρήμα το οποίο συμπληρώνει

(μονάδες 10)

β) Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā: Να εντοπίσετε τους 2 επιθετικούς προσδιορισμούς και να τους αντικαταστήσετε με δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις.

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθηνάμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19418-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

α) Την Ρώμη επιθυμεί (αποζητά) και θρηνεί / κλαίει για την αντίξοη / κακή τύχη (του). Αφηγείται (Διηγείται) για τους βάρβαρους κατοίκους και για την παγωμένη γη. Οι έγνοιες / φροντίδες και οι δυστυχίες βασανίζουν τον ποιητή. Με τις επιστολές αντιμάχεται / ανθίσταται (πολεμάει ενάντια) στην αδικία. Η Μούσα είναι η μοναδική φίλη του ποιητή.

β) Εκείνος απάντησε ότι (πως) ήταν ο Πλούτωνας (Χάροντας). Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον ξύπνησε / σήκωσε από τον ύπνο του. Ο Κάσσιος φώναξε τους υπηρέτες (τους δούλους του) και τους ρώτησε για (αυτόν) τον άνθρωπο. Εκείνοι (όμως) δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο (ξανακοιμήθηκε) και ονειρεύτηκε το ίδιο θέαμα (την ίδια μορφή). Λίγες ημέρες αργότερα η ίδια η πραγματικότητα (τα ίδια τα πράγματα) επιβεβαίωσε(αν) την αξιοπιστία του ονείρου. Δηλαδή ο Οκταβιανός του / σε αυτόν επέβαλε την θανατική ποινή (την ποινή του θανάτου).

B. 2.

A'	B'
homine	ουμανισμός
capitis	καπιταλισμός
viderant	ιδεαλισμός
dedit	παραδοσιακός
epistulis	επιστολικός

B. 6. α)

Αντικείμενο	Πτώση	Ρήμα το οποίο συμπληρώνει
Cassium	αιτιατική	concussit
eum	αιτιατική	excitavit
servos	αιτιατική	inclamavit
eos	αιτιατική	interrogavit
neminem	αιτιατική	viderant
se	αιτιατική	dedit
somno	δοτική	dedit

19418-Λύση

speciem	αιτιατική	somniavit
fidem	αιτιατική	confirmavit
eum	αιτιατική	adfecit

(οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα πέντε από τα αντικείμενα)

β) barbaris: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο incolis

gelidā: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο terrā

Narrat de incolis, qui barbari sunt et de terrā, quae gelida est.

αθηνάϊκων

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ, ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να βρεθεί με ποια λέξη των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

Εσπερία (: η Δυτική Ευρώπη), πλεκτάνη, δώρο, ανεμιστήρας, φατσούλα

Μονάδες 10

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

Tertia	είναι στο
tristiculam	είναι στο
somno	είναι στο
facie	είναι στο
nomen(que)	είναι στο

(Μονάδες 10)

β) «...sed animadvertit eam esse tristiculam.», «Respondit ille se esse Orcum.»: ποιο είναι το υποκείμενο των ειδικών απαρεμφάτων («esse», «esse») και σε ποια πτώση βρίσκεται το καθένα (4 μονάδες); Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγετε όσον αφορά την πτώση του υποκειμένου του ειδικού απαρεμφάτου στη λατινική γλώσσα (6 μονάδες);

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

19466-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

α) Όταν/μόλις επέστρεψε σπίτι (του) το βραδάκι, η κορούλα του Τερτία, η οποία τότε ήταν πάρα πολύ μικρούλα, έτρεξε στην αγκαλιά του πατέρα (της). Ο πατέρας έδωσε στην κόρη (του) (ένα) φιλί/τη φίλησε αλλά παρατήρησε ότι αυτή ήταν λιγάκι θλιμμένη/στενοχωρημένη.

β) Μετά τον πόλεμο/τη ναυμαχία στο Άκτιο, ο Κάσσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί, μόλις είχε παραδώσει την ταραγμένη του ψυχή στον ύπνο, (όταν) ξαφνικά του εμφανίστηκε μια φρικτή μορφή. Νόμιζε ότι ερχόταν προς αυτόν/το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος/ανάστημα και με βρόμικο πρόσωπο (βρόμικη όψη), όμοιος με εικόνα/μορφή/είδωλο νεκρού. Μόλις τον κοίταξε/είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του.

B.2.

Εσπερία → *vesperum*

πλεκτάνη → *complexum*

δώρο → *dedit, dederat*

ανεμιστήρας → *animum*

φατσούλα → *facie*

B.6.α)

Tertia: επεξήγηση στο *filiola*

tristiculam: κατηγορούμενο στο *eam* μέσω του συνδετικού απαρεμφάτου *esse*

somno: έμμεσο αντικείμενο στο *dederat*

facie: απρόθετη αφαιρετική της ιδιότητας στο *hominem*

nomen: αντικείμενο στο *audire*

β) Το «*eam*» είναι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «*esse*» και βρίσκεται σε πτώση αιτιατική λόγω ετεροπροσωπίας, καθώς το ρήμα της πρότασης *animadvertit* έχει εννοούμενο υποκείμενο το «*pater*».

Το «*se*» είναι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «*esse*» (το 2^ο στη σειρά) και βρίσκεται σε πτώση αιτιατική λόγω ταυτοπροσωπίας και λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου.

Και στην ετεροπροσωπία και στην ταυτοπροσωπία το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται.

(Οι μαθητές/-τριες δεν διδάσκονται την άρση του λατινισμού στη Β Λυκείου, αρκεί συνεπώς να απαντήσουν ως ανωτέρω.)

19770

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Romani in suppliciis deorum magnifici sed domi parci erant. Iustitia inter se certabant et patriam curabant. In bello pericula audacia propulsabant et beneficiis amicitias parabant. Delecti consultabant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Respondit ille se esse Orcum. Turn terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos in clamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να εντοπίσετε στο κείμενο μία λέξη της Λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής:

ΣΤΗΛΗ Α΄ Λατινική	ΣΤΗΛΗ Β΄ Νέα Ελληνική
1.	δώμα
2.	ρέμπελος
3.	ουμανισμός
4.	βιντεοσκόπηση
5.	απόδοση

Μονάδες 10

B. 6. α) Να εντοπίσετε τον συντακτικό ρόλο των παρακάτω όρων συμπληρώνοντας κατάλληλα τον πίνακα:

19770

Όροι:	Συντακτικός ρόλος:
in suppliciis	είναι στο
parci	είναι στο
inter se	είναι στο
propter sapientiam	είναι στο
se (dedit)	είναι στο

(Μονάδες 10)

β) «Respondit ille se esse Orcum»: Να αναγνωρίσετε το είδος του απαρεμφάτου (μονάδες 2), να εντοπίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου (μονάδες 3) και να αιτιολογήσετε την πτώση του (μονάδες 5).

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19770-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. α) Οι Ρωμαίοι ήταν γενναιόδωροι στη λατρεία των θεών αλλά οικονόμοι στην ιδιωτική τους ζωή. (Συν)αγωνίζονταν μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την πατρίδα (τους). Στον πόλεμο απομάκρυναν τους κινδύνους με τόλμη (θάρρος) και αποκτούσαν συμμαχίες/φιλίες με τις ευεργεσίες (τους). Εκλεγμένοι άντρες φρόντιζαν για την πατρίδα· σε αυτούς το σώμα ήταν αδύναμο από τα χρόνια αλλά το πνεύμα δυνατό χάρη στη σοφία τους / εξαιτίας της σοφίας τους.

β) Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον σήκωσε από τον ύπνο. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους και τους ρώτησε για τον άνθρωπο. Εκείνοι δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσσιος για δεύτερη φορά παραδόθηκε στον ύπνο και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή. Μετά από λίγες μέρες η ίδια η πραγματικότητα (τα ίδια τα πράγματα) επιβεβαίωσε (επιβεβαίωσαν) την αξιοπιστία του ονείρου.

B.2.

ΣΤΗΛΗ Α΄ Λατινική	ΣΤΗΛΗ Β΄ Νέα Ελληνική
1. domi	δώμα
2. bellum	ρέμπελος
3. homine	ουμανισμός
4. viderant	βιντεοσκόπηση
5. dedit	απόδοση

B.6. α)

Όροι:	Συντακτικός ρόλος:
in suppliciis	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της κατάστασης ή της αναφοράς στο ρήμα erant
parci	είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο Romani μέσω του συνδετικού ρήματος erant

19770-Λύση

inter se	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της αλληλοπάθειας στο ρήμα certabant
propter sapientiam	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα erat
se (dedit)	είναι άμεσο αντικείμενο στο ρήμα dedit (άμεση αυτοπάθεια)

β) Το απαρέμφατο *esse* είναι ειδικό. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse* είναι το *se*. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται πάντα σε αιτιατική και δεν παραλείπεται παρά το γεγονός ότι ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο του ρήματος (λατινισμός).

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ V, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Silius Italicus, poëta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Glorīae Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat. Eum ut puer magistrum honorābat. Monumentum eius, quod Neapoli iacēbat, pro templo habēbat.

β) Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να αντιστοιχίσετε καθεμία λατινική λέξη της στήλης A με τη λέξη της στήλης B με την οποία συγγενεύει ετυμολογικά (δύο λέξεις της στήλης A περισσεύουν):

A	B
epicus	αγρανάπαυση
clarus	σαμπανιζέ
Campania	ανόμοιος
agros	επικολυρικός
animum	ανεμοδαρμένος
similem	
nomen	

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ **Μονάδες 10**

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

pulchri	είναι στο
annis	είναι στο
Gloriae	είναι στο
Quem	είναι στο

19805

είus (στο 2^ο απόσπασμα)

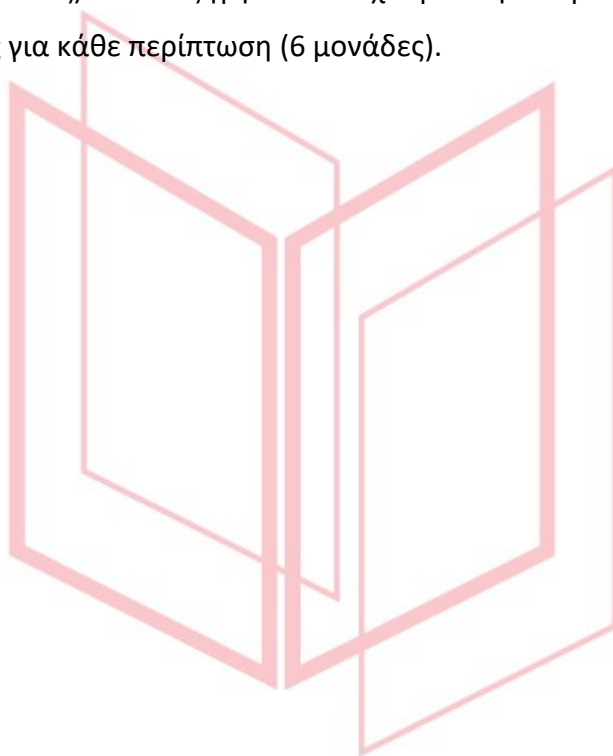
είναι στο

(Μονάδες 10)

β) Να εντοπίσετε -στο δεύτερο απόσπασμα- τα απαρέμφατα και τα ρήματα από τα οποία αυτά εξαρτώνται (4 μονάδες) και να εξηγήσετε αν έχουμε το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή της ετεροπροσωπίας για κάθε περίπτωση (6 μονάδες).

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19805-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

α) Ο Σίλιος Ιταλικός, ο επικός ποιητής, ήταν ένδοξος/δοξασμένος άνδρας. Τα 17 (δεκαεπτά) βιβλία του για τον δεύτερο Καρχηδονιακό πόλεμο είναι όμορφα. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του παρέμενε/έμενε μόνιμα στην Καμπανία. Σε εκείνους τους τόπους/στα μέρη εκείνα κατείχε πολλούς αγρούς. Ο Σίλιος είχε τρυφερή/ευαίσθητη ψυχή. Επιδίωκε (να φτάσει) τη δόξα του Βιργιλίου και περιέβαλλε το πνεύμα του με αγάπη. Αυτόν τιμούσε, όπως το παιδί/ο μαθητής τον δάσκαλο (τιμά). Το μνημείο του, που βρισκόταν στη Νεάπολη, το θεωρούσε (κάτι) σαν ναό.

β) Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν/προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος/ανάστημα και με βρόμικο πρόσωπο (βρόμικη όψη), όμοιος με εικόνα/μορφή/είδωλο νεκρού. Μόλις τον κοίταξε/είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του.

B.2.

ericus → επικολυρικός

Campania → σαμπανιζέ

agros → αγρανάπαυση

animus → ανεμοδαρμένος

similem → ανόμοιος

B.6.α)

pulchri: κατηγορούμενο στο libri μέσω του συνδετικού ρήματος sunt

annis: απρόθετη αφαιρετική (τοπική) του χρόνου στο tenebat

Gloriae: αντικείμενο στο studebat

Quem: αντικείμενο στο aspexit

eius: γενική κτητική στο nomen(que) (κτήση χωρίς αυτοπάθεια)

β) Στο δεύτερο απόσπασμα έχουμε δύο απαρέμφατα, το «venire» και το «audire».

Το απαρέμφατο «venire» εξαρτάται (ως αντικείμενο) από το ρήμα «existimavit». Έχουμε ετεροπροσωπία, γιατί το «hominem» είναι υποκείμενο του απαρεμφάτου «venire», ενώ το υποκείμενο του «existimavit» είναι το «Cassius» που εννοείται.

Το απαρέμφατο «audire» εξαρτάται (ως αντικείμενο) από το ρήμα «cupivit». Έχουμε ταυτοπροσωπία, γιατί το «Cassius» είναι το (εννοούμενο) υποκείμενο και του ρήματος «cupivit» και του απαρεμφάτου «audire».

19836

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna exspīrat.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να βρείτε στα αποσπάσματα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: βεντάλια, τουρμπίνα, ναύκληρος, μεγάλος, φάτσα.

Μονάδες 10

B. 6. α) «Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) επιρρηματικούς προσδιορισμούς (εμπρόθετους προσδιορισμούς, επιρρήματα, πλάγιες πτώσεις ουσιαστικών). (μονάδες 5) Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται. (μονάδες 5)

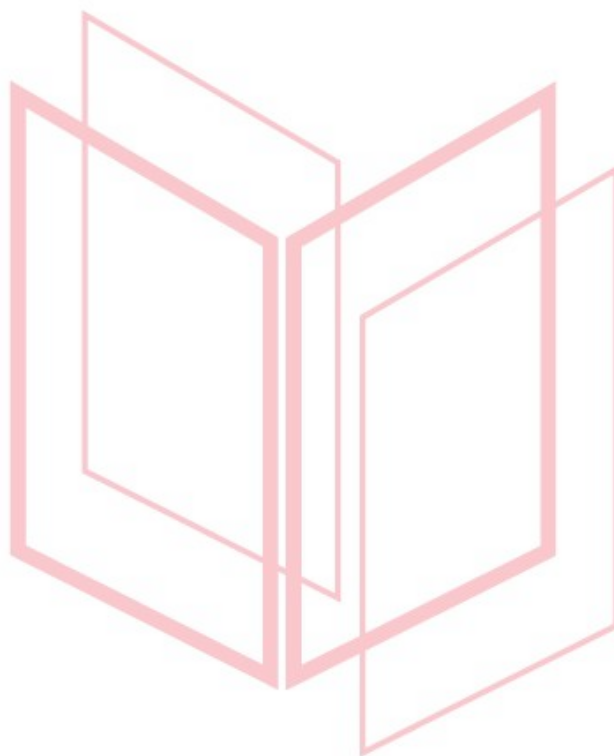
(μονάδες 10)

β) «Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.»: Να εντοπίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 2) και να αναγνωρίσετε το είδος (μονάδες 2) και τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 2). Να σχολιάσετε, επίσης, τον σύνδεσμο με τον οποίο εισάγεται (μονάδα 1), σε συνδυασμό με την εκφορά της (μονάδα 1) και τα

19836

μόρια/επιρρήματα (στην κύρια και στη δευτερεύουσα) που συνήθως τον συνοδεύουν (μονάδες 2).

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθλημπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19836-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Αλλά (όμως) οι άνεμοι (ανα)ταράσσουν τη θάλασσα (το πέλαγος) και (μετα)φέρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει (ιδρύει) μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται (διηγείται) από την αρχή στη βασίλισσα τον δόλο (τους δόλους) των Ελλήνων. Η βασίλισσα ερωτεύεται (αγαπάει) τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τέλος (Τελικά), ο Αινείας πλέει στην Ιταλία και η βασίλισσα πεθαίνει (ξεψυχάει).

β) Μετά τον Ακτιακό Πόλεμο (Μετά τη ναυμαχία του Ακτίου), ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει (πριν καλά καλά παραδώσει) στον ύπνο την ταραγμένη ψυχή του, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σε αυτόν ένα φρικτό θέαμα (μια φρικτή μορφή). Νόμιζε πως ερχόταν προς αυτόν (προς το μέρος του) ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος (ανάστημα) και βρώμικο πρόσωπο (βρώμικη όψη), όμοιος με μορφή (είδωλο) νεκρού. Μόλις τον είδε (κοίταξε) ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να ακούσει (πληροφορηθεί) το όνομά του.

B. 2.

βεντάλια → venti

τουρμπίνα → turbant

ναύκληρος → navigat

μεγάλος → magnitudinis

φάτσα → facie

B. 6. α) Οι μαθήτριες/τές μπορούν να αναφέρουν πέντε από τους παρακάτω επιρρηματικούς προσδιορισμούς:

post bellum → εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο confugit (δηλώνει τη χρονική ακολουθία)

in exercitu → εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατάστασης στο fuerat

Athenas → απρόθετη αιτιατική που δηλώνει την κίνηση σε τόπο στο confugit

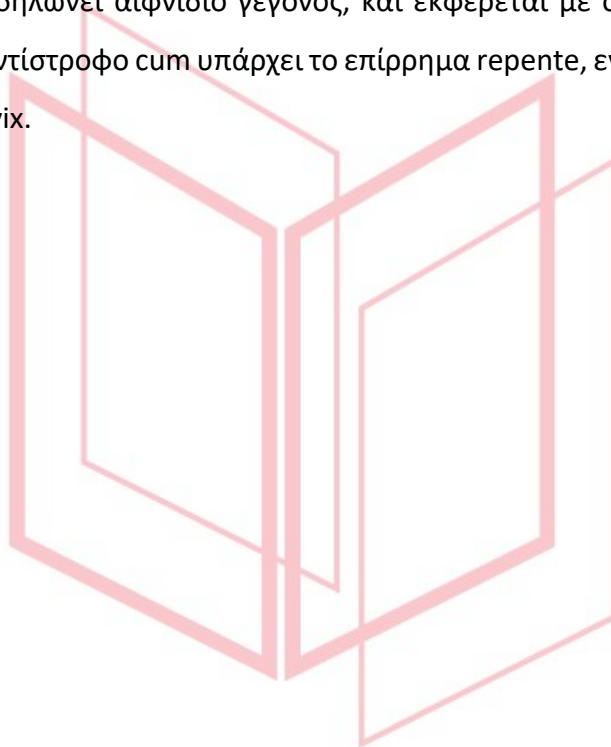
ibi → επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο dederat

vix → επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο dederat

19836-Λύση

repente → επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο apparuit

β) «cum repente apparuit ei species horrenda»: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης «Ibi vix animum sollicitum somno dederat». Εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο cum, γιατί δηλώνει αιφνίδιο γεγονός, και εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (apparuit). Μετά τον αντίστροφο cum υπάρχει το επίρρημα repente, ενώ στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα vix.

αθηνάμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV**ΚΕΙΜΕΝΟ**

α) Apud antīquos Rōmānos concordia maxima sed avaritia minima erat. Rōmāni in suppliciis deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant. Delecti consultābant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να διαγράψετε όποια από τις νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β' δεν έχει ετυμολογική συγγένεια με τη λατινική λέξη της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
antīquos	αντικέρης, αντίκα, αντικείμενο
minima	μινιατούρα, μανόμετρο, μινιόν
domi	δοτικός, δωμάτιο, δώμα
pericula	πείρα, πειρατής, πειρασμός
patriae	πατριδολάτρης, πατριδογνωσία, προδότης

Μονάδες 10

B.6.α) Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, αναγνωρίζοντας τη συντακτική λειτουργία κάθε λέξης και τον όρο που προσδιορίζει

Λέξη κειμένου	Συντακτική λειτουργία	Όρος που προσδιορίζεται
deorum		
iustitiā		
eis		
Athenas		
somno		

(Μονάδες 10)

20762

β) Στο απόσπασμα του α' κειμένου «Rōmāni...curābant» να εντοπίσετε την απρόθετη γενική που δηλώνει στάση σε τόπο (μονάδες 2) και τον εμπρόθετο επιρρηματικό προσδιορισμό που δηλώνει την αλληλοπάθεια (μονάδες 2). Στη συνέχεια να συμπληρώσετε τους παρακάτω πίνακες: Στον α' πίνακα να γράψετε τις άλλες επιρρηματικές αναφορές σε σχέση με τον ίδιο τύπο (μονάδες 2) και στο β' πίνακα να δηλώσετε την αλληλοπάθεια στα άλλα πρόσωπα (μονάδες 4):

α' πίνακας

Απρόθετη γενική στάση σε τόπο (μονάδες 2)	Κίνηση σε τόπο (μονάδες 1)	Απομάκρυνση από τόπο (μονάδες 1)

β' πίνακας

Εμπρόθετος προσδιορισμός αλληλοπάθειας (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (α' πρόσωπο) (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (β' πρόσωπο) (μονάδες 2)

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

20762-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

α) Στους αρχαίους Ρωμαίους υπήρχε (τους αρχαίους Ρωμαίους διέκρινε) πάρα πολύ μεγάλη ομόνοια αλλά ελάχιστη πλεονεξία. Οι Ρωμαίοι (ήταν) γενναιόδωροι στη λατρεία των θεών, αλλά ήταν οικονόμοι/φειδωλοί στην ιδιωτική (τους) ζωή. Συναγωνίζονταν μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την πατρίδα. Στον πόλεμο απομάκρυναν τους κινδύνους με τόλμη και αποκτούσαν συμμαχίες με ευεργεσίες. Εκλεγμένοι (άντρες, ενν. οι Συγκλητικοί) φρόντιζαν για την πατρίδα· Σ' αυτούς το σώμα (ήταν) αδύναμο από τα χρόνια, αλλά υπήρχε δυνατό πνεύμα εξαιτίας της σοφίας (τους).

β) Μετά τη ναυμαχία στο Άκτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει στον ύπνο την παραγμένη (του) ψυχή, όταν του εμφανίστηκε ξαφνικά (μια) φρικτή μορφή.

B.2.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
antīquos	αντικέρης, αντίκα, αντικείμενο
minima	μνιατούρα, μανόμετρο, μινιόν
domi	δοτικός, δωμάτιο, δώμα
pericula	πείρα, πειρατής, πειρασμός
patriae	πατριδολάτρης, πατριδογνωσία, προδότης

B.6.α.

Λέξη κειμένου	Συντακτική λειτουργία	Όρος που προσδιορίζεται
deorum	είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός γενική αντικειμενική	στο supplicis
iustitiā	είναι επιρρηματικός προσδιορισμός πλάγια πτώση, αφαιρετική της αναφοράς	στο certabant
eis	είναι δοτική προσωπική κτητική	στο ρήμα erat
Athenas	επιρρηματικός προσδιορισμός απρόθετη αιτιατική κίνησης σε	στο ρήμα confugit

20762-Λύση

	τόπο, γιατί είναι όνομα πόλης, πρωτόκλιτο στον πληθυντικό αριθμό	
somno	έμμεσο αντικείμενο	Στο ρήμα dederat (δίπτωτο)

β) α' πίνακας

Απρόθετη γενική στάση σε τόπο στο κείμενο (μονάδες 2)	Κίνηση σε τόπο (μονάδες 1)	Απομάκρυνση από τόπο (μονάδες 1)
domi	domum	domo

β' πίνακας

Εμπρόθετος προσδιορισμός αλληλοπάθειας στο κείμενο (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (α' πρόσωπο) (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (β' πρόσωπο) (μονάδες 2)
inter se certabant	inter nos certabamus	inter vos certabatis

ΜΑΘΗΜΑ XIV, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΟ

i. Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui.

ii. Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα στη Νέα Ελληνική.

Μονάδες 20

B.2. φάτσα, αμβροσία, ρίγος, πέλμα, λουτήρας: με ποιες λέξεις των δοθέντων κειμένων συγγενεύουν ετυμολογικά οι παραπάνω λέξεις της Νέας Ελληνικής; Να απαντήσετε συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

Νεοελληνική λέξη:	Λατινική λέξη με ετυμολογική συγγένεια:

Μονάδες 10

B.6.α) Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων:

Όροι:	Συντακτική λειτουργία:
in exercitu	
somno	

21062

facie	
lacte	
vitae	

Μονάδες 10

B.6.β) Cum... horrenda, cum... gerit: να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων (Μονάδες 2), να προσδιορίσετε τον σύνδεσμο με τον οποίο εισάγονται(4), καθώς και τη λειτουργία τους (4).

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθλημπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

21062-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

i. Μετά τον πόλεμο στο Άκτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος ήταν στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου/είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί πριν καλά καλά/μόλις είχε παραδώσει το ταραγμένο πνεύμα/την ταραγμένη του ψυχή στον ύπνο, όταν εμφανίστηκε ξαφνικά σε αυτόν φρικτή μορφή. Νόμιζε πως ερχόταν σε αυτόν/προς το μέρος του (ένας) άνθρωπος πελώριου μεγέθους και με βρώμικο πρόσωπο/με πελώριο ανάστημα και βρώμικη όψη, όμοιος με εικόνα/είδωλο/μορφή νεκρού.

ii. Όλη (ολόκληρη) η ζωή των Γερμανών περιορίζεται στο κυνήγι και στη σπουδή των στρατιωτικών πραγμάτων/στην ασχολία με τα στρατιωτικά πράγματα (στις στρατιωτικές ασχολίες). Οι Γερμανοί δεν ασχολούνται με τη γεωργία· τρέφονται με γάλα, τυρί και κρέας. Στους πάρα πολύ παγωμένους τόπους/Αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες, φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Κάθε φορά που η χώρα τους κάνει/ η πολιτεία διεξάγει πόλεμο, εκλέγονται άνδρες με εξουσία ζωής και θανάτου.

B.2.

Νεοελληνική λέξη:	Λατινική λέξη με ετυμολογική συγγένεια:
φάτσα	facie
αμβροσία	mortui
ρίγος	frigidissimis
πέλμα	pelles
λουτήρας	lavantur

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

B.6. α)

Όροι:	Συντακτική λειτουργία:
in exercitu	εμπρόθετος προσδιορισμός της κατάστασης στο fuerat
somno	έμμεσο αντικείμενο στο dederat

21062-Λύση

facie	αφαιρετική της ιδιότητας στο <i>hominem</i>
lacte	αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο <i>nutriuntur</i>
vitae	γενική αντικειμενική στο <i>potestate</i>

B.6. β) *Cum... horrenda*: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο *cum*, γιατί δηλώνει αιφνίδιο γεγονός (ονομάζεται αντίστροφος, γιατί το κύριο νόημα βρίσκεται στη δευτερεύουσα και το δευτερεύον στην κύρια). Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (και, σε σχέση με την προσδιοριζόμενη κύρια πρόταση, στην οποία το ρήμα βρίσκεται σε υπερσυντέλικο (*dederat*), δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν). Μετά τον αντίστροφο *cum* υπάρχει το επίρρημα *repente*, ενώ στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα *vix*. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης «*Ibi vix animum sollicitum somno dederat*».

cum... gerit: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό επαναληπτικό σύνδεσμο *cum* και εκφέρεται με οριστική, χρόνου ενεστώτα. Δηλώνει την αόριστη επανάληψη στο παρόν και στο μέλλον. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *creantur* της κύριας πρότασης που ακολουθεί.

αθηνάπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

22006

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Rōmāni in suppliciis deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant. Delecti consultābant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 1. Να αντιστοιχίσετε τους συγγραφείς της στήλης Α΄ με τα έργα τους στη στήλη Β΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων	Ύμνος της Εκατονταετίας (Carmen saeculare)
Κόιντος Οράτιος Φλάκκος	Για την αρχιτεκτονική (De architectura)
Οβίδιος	Ab urbe condita (παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής της «αιώνιας Πόλης» από την ίδρυσή της ως το 9 π.Χ.)
Τίτος Λίβιος	Μεταμορφώσεις (Metamorphoseon libri)
Βιτρούβιος	Αινειάδα (Aeneis)

Μονάδες 10

22006

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της νέας ελληνικής της στήλης Β'. Δύο λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
domi	μπελάς
bello	εμπειρία
pericula	φάτσα
magnitudinis	δωμάτιο
facie	επιδείνωση
	μεγαλοπρέπεια
	ρέμπελος

Μονάδες 10

B. 3. Να συμπληρώσετε τα κενά των επόμενων φράσεων με τη σημασιολογικά κατάλληλη από τις λατινικές εκφράσεις που ακολουθούν (δύο από τις οποίες περισσεύουν): casus belli, Curriculum Vitae, alter ego, scripta manent, modus vivendi, a priori, primus inter pares.

- i. Αυτοί οι δύο δεν είναι μόνο κολλητοί, Αλληλοσυμπληρώνονται. Ο ένας είναι το του άλλου.
- ii. Η επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης στα 12 μίλια θεωρείται για την Τουρκία.
- iii. Αύριο έχω κανονίσει συνέντευξη για δουλειά. Ετοίμασα και το
- iv. Ο Αρχιεπίσκοπος δεν μπορεί να επιβάλλει την άποψή του στο μητροπολιτικό συμβούλιο χωρίς τη συμφωνία των μελών του, αφού είναι
- v. Η ιεράρχηση των αναγκών από την πολιτική προστασία μπορεί να προλάβει καταστάσεις κρίσεων.

Μονάδες 10

B. 4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

supplicii: αιτιατική πληθυντικού

22006

deōrum: κλητική ενικού

bello: αιτιατική ενικού

pericula: ονομαστική πληθυντικού

audaciā: κλητική πληθυντικού

beneficiis: ονομαστική ενικού

corpus: δοτική πληθυντικού

species: η ίδια πτώση στον άλλον αριθμό

hominem: ονομαστική πληθυντικού

ingentis: αφαιρετική ενικού

effigiēi: αιτιατική πληθυντικού

se: δοτική ενικού στο α' πρόσωπο

quem: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος

eius: την ίδια πτώση στον πληθυντικό στο ίδιο γένος

ille: ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος

Μονάδες 15

B. 5. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

erant: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα και στον παρακείμενο

certābant: τον ίδιο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα

curābant: το γ' ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής

dederat: το β' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής

apparuit: το β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα ενεργητικής φωνής

existimāvit: τα απαρέμφατα ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής

venire: το γ' πληθυντικό οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

αλημπινίσις

22006

asprexit: το α' ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής

conspērit: το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και παρατατικού ενεργητικής φωνής

curīnit: τον ίδιο τύπο στους υπόλοιπους συντελικούς χρόνους

Μονάδες 15

Β.6.α) Στο πρώτο απόσπασμα («Rōmāni in suppliciis ... propter sapientiam validum erat.») να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς. Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται.

(μονάδες 10)

β) «Quem simul asprexit Cassius»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, να αναφέρετε με ποιον σύνδεσμο εισάγεται, τι δηλώνει, πώς εκφέρεται η πρόταση και πώς λειτουργεί συντακτικά.

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθλημπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

22006-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. α) Οι Ρωμαίοι ήταν γενναιόδωροι στη λατρεία των Θεών αλλά οικονόμοι στο σπίτι (στην ιδιωτική τους ζωή). Συναγωνίζονταν (παράβγαιναν) μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την πατρίδα (τους). Στον πόλεμο απομάκρυναν τους κινδύνους με τόλμη (με το θάρρος τους) και αποκτούσαν φιλίες (συμμάχους) με τις ευεργεσίες τους. Εκλεγμένοι (άντρες) φρόντιζαν για την πατρίδα (το κράτος)· αυτοί (οι άντρες) είχαν (σε αυτούς ήταν) το σώμα αδύναμο από τα χρόνια αλλά το πνεύμα δυνατό εξαιτίας της σοφίας (τους).

β) Εκεί μόλις είχε παραδώσει (πριν καλά καλά παραδώσει) στον ύπνο την ταραγμένη ψυχή του, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σε αυτόν ένα φρικτό θέαμα (μια φρικτή μορφή). Νόμιζε πως ερχόταν προς αυτόν (προς το μέρος του) ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος (ανάστημα) και βρώμικο πρόσωπο (βρώμικη όψη), όμοιος με μορφή (είδωλο) νεκρού. Μόλις τον είδε (κοίταξε) ο Κάσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να ακούσει (πληροφορηθεί) το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως είναι (ήταν) ο Πλούτωνας (ο Χάροντας).

B. 1.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων	Αινειάδα (Aeneis)
Κόιντος Οράτιος Φλάκκος	Ύμνος της Εκατονταετίας (Carmen saeculare)
Οβίδιος	Μεταμορφώσεις (Metamorphoseon libri)
Τίτος Λίβιος	Ab urbe condita (παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής της «αιώνιας Πόλης» από την ίδρυσή της ως το 9 π.Χ.)
Βιτρούβιος	Για την αρχιτεκτονική (De architectura)

B. 2.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄

22006-Λύση

domi	δωμάτιο
bello	ρέμπελος
pericula	εμπειρία
magnitudinis	μεγαλοπρέπεια
facie	φάτσα

B. 3.

- i. alter ego
- ii. casus belli
- iii. Curriculum Vitae
- iv. primus inter pares
- v. a priori

B. 4.

suppliciis: supplicia

deōrum: deus/dive

bello: bellum

pericula: pericula

audaciā: audaciae

beneficiis: beneficium

corpus: corporibus

species: species

hominem: homines

ingentis: ingenti

effigiēi: effigies

αθλητισμός

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

22006-Λύση

se → mihi

quem → quos

eius → eorum

ille → illi

B. 5.

erant: erunt, fuerunt/fuere

certābant: certaverint

curābant: curabit

dederat: dās

apparuit: apparetis, apparebitis

existimāvit: existimare, existimari

venire: venerant

aspexit: aspiciam

concēpit: concipiunt, concipiebant

cupivit: υπερσυντέλικος: cupiverat

συντελεσμένος μέλλοντας: cupiverit

B.6.α)

in suppliciiis: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατάστασης ή της αναφοράς στο erant

inter se: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αλληλοπάθειας στο certabant

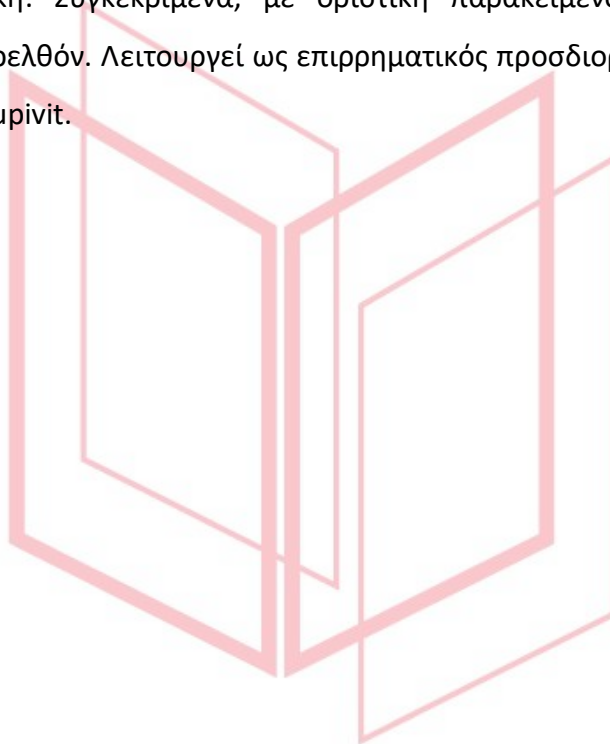
in bello: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο propulsabant

ex annis: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο (infirmum) erat

22006-Λύση

propter sapientiam: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο (validum) erat

β) «Quem simul aspexit Cassius»: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο simul, που χρησιμοποιείται για να δηλωθεί το προτερόχρονο· εκφέρεται με οριστική. Συγκεκριμένα, με οριστική παρακειμένου, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στα ρήματα concepit και curavit.

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ